

Geschiedenis en spiritualiteit van de begijnen.

1. vrijdag 10 oktober : 10h00 – 12h00 : De oerbegijnen : alles behalve begijntjes!

Rond 1200 ontstaan er in de middeleeuwse samenleving allerlei spirituele bewegingen , zoals o.a. de begijnenbeweging. De eerste begijnen, zijn « religieuze vrouwen » (*mulierēs religiosae*) die ... geen religieuzen zijn en ook niet getrouwd. Ze vinden een derde, nog nooit begane weg voor vrouwen. Ze zijn : leek en devoot ; contemplatief en actief ; vrij en onafhankelijk van Kerk en maatschappij. Ze staan in voor hun eigen levensonderhoud. Maar ... ze durven ook bedelen en prediken en de clerus op de vingers tikken. Schandalige vrouwen, volgens velen in hun tijd. Zijn ze niet eerder bewonderswaardig creatief ? Zijn ze ook niet de eerste geëmancipeerde vrouwen van het Westen ?die ons blijven inspireren ?

2. vrijdag 24 oktober : 10h00-12h00 : De begijntentraditie : een collectiviseringsproces ?... een success story ?

Het begijnenwezen is hoofdzakelijk een stedelijk fenomeen. Noodzakelijke (financiële) steun kwam er van welgestelde burgers en voor de grote begijnhoven vooral van de hogere adel. Maar bijstand rijmt met afhankelijkheid. In hoeverre konden de begijnen nog echt vrij zijn ? Het aanpassingsvermogen van de begijnen is één van hun meest intrigerende kenmerken. Revolutionair, haast ketters in het prille begin, werden ze tijdens de contrareformatie de steunpilaar van het Katholieke geloof. En in de 19de eeuw veranderden ze weer van gedaante.... tot op vandaag ...

3. vrijdag 7 november : 10h00 – 12h00 : De hernieuwing van de begijnenbeweging : zeer divers, maar toch een rode draad?

Werd de begijnenbeweging reeds voor dood verklaard ? Voor de laatste begijn stierf waren er alweer op diverse plaatsen nieuwe begijnhoven. Ze verwezen allemaal min of meer naar de begijntentraditie en/of naar het oercharisme van de begijnenbeweging (mystiek, vrouwenemancipatie, samenwoningsvormen, ...).

De aanvankelijk christelijke inspiratie verzwakte met de tijd naar een meer algemene spirituele betrokkenheid of zelfs naar andere doeleinden. Tamelijk recent werden ook dertien historische begijnhoven opgenomen in de UNESCO-werelderfgoedlijst. Hierdoor kregen ook de begijnen een internationale uitstraling. Het onderwerp trekt steeds meer researchers aan. En in de hoven van weleer wordt ijverig gezocht naar behoud en toekomstperspectieven.

4. vrijdag 21 november : 10h00 – 12h00 : Begijnenmystiek : de begijnen achterna, voorwaarts richting ervaring.

In deze sessie maken we de sprong naar de « praxis ». Korte teksten uit de mystieke werken van de begijnen dienen als leidraad. We lezen deze teksten en laten dan tijd voor een persoonlijke meditatie. Nadien krijgt ieder die dit wil het « totaal vrije woord » zonder enige commentaar van anderen. We eindigen met een gedeeld gesprek alvorens te starten met een nieuwe tekst.

Heb je iets « ervaren » ? Heb je al mystieke « toetsen » beleefd ? Zou je die willen delen ? Wat is mystiek voor jou ? Is mystiek een noodzaak ?

Door Rita Fenendael

Rita Fenendael is licentiaat Germaanse filologie, en heeft verdere universitaire diploma's (aggregaat in filosofie en theologie). Haar interesse gaat uit naar verschillende researchgebieden die ze probeert met elkaar te linken.

Ze is vooral geïnteresseerd in vrouwelijke mystiek in de Middeleeuwen, en in het bijzonder in de begijnenbeweging, die ze al vele jaren bestudeert. Ze heeft talrijke artikelen, lezingen en interviews aan het begijnenwezen gewijd. Ze nam deel aan radioprogramma's en documentaires. Onlangs opende het CIPO (Centre Interprétatif du Proto-Béguinisme) in Oignies (Aiseau-Presles), een innovatief en polyvalent project in een kerk met dubbele functie, waarvan ze het initiatief nam en waaraan zij meewerkte. Vooral het oerbeginisme spreekt haar aan.

Plaats : pastorie – Stalijzerstraat, 19 8000 Brugge

Kostprijs : De vier sessies vormen een samenhangend geheel. Ze worden bij voorkeur ook als geheel gevolgd.
Prijs : €15 per sessie / €8 sociaal tarief /gratis voor YOT-vrijwilligers.

Inschrijven : vrijwilligerscoach@yot.be

